

REVIEW OF MEDICAL PRACTICE

Od 1994 / Formerly since 1994:

INTERNATIONAL REVIEW OF ALLERGOLOGY AND CLINICAL IMMUNOLOGY

ORGAN WYDZIAŁU MEDYCZNEGO UCZELNI ŁAZARSKIEGO
ORGAN OF FACULTY OF MEDICINE OF THE LAZARSKI UNIVERSITY

VOL. XXIX, No. 1/2023

DOI: 10.26399/rmp.v29.1.2023

RADA NAUKOWA / ADVISORY BOARD

prof. Walter Canonica, Genova, Italy
prof. Halina Car
prof. Marek Czarkowski
prof. Zbigniew Gaciong
prof. Stephen Holgate, Southampton, UK
prof. Stefan Kiesz, San Antonio, TX, USA
prof. Józef Knap
prof. Artur Mazur
prof. Anna Maria Nasierowska-Guttmejer
prof. Sergiej Nyankowski, Lwów, Ukraina
prof. Henryk Skarżyński
prof. Andrzej Śliwczyński
prof. Tomasz Targowski
prof. Anna Wilmowska-Pietruszyńska (przewodnicząca / chairman)
prof. Ewelina Zawadzka-Bartczak

REDAKCJA / EDITORIAL BOARD

redaktor naczelna / editor-in-chief: prof. dr hab. n. med. Anna Wilmowska-Pietruszyńska
zastępca redaktor naczelnej / deputy editor-in-chief: Krzysztof Czechowski
redaktor językowy / language editor: dr Urszula Swoboda-Rydz
redaktor statystyczny / statistical editor: dr Krzysztof Beck
redaktor statystyczny / statistical editor: dr Joanna Beck
sekretarz / secretary: Ewelina Kruczyńska

CZŁONKOWIE / MEMBERS

prof. dr hab. n. med. Jacek Pawlak: redaktor tematyczny (chirurgia) / thematic editor (surgery)
dr n. med. Marek Stopiński: redaktor tematyczny (interna) / thematic editor (intern)
dr n. med. Tomasz Szafranski: redaktor tematyczny (psychiatria) / thematic editor (psychiatry)
prof. dr hab. n. med. Marta Szajnik: redaktor tematyczny (ginekologia) / thematic editor (gynecology)

Wydział Medyczny Uczelni Łazarskiego / Faculty of Medicine of Lazarski University
ul. Świeradowska 43
02-662 Warszawa
tel. +48 22 54 35 330
e-mail: review@lazarski.edu.pl
<https://www.lazarski.pl/pl/nauka-i-badania/wm/dzialalnosc-naukowa/review-of-medical-practice/>

Czasopismo jest indeksowane w: / The journal is indexed in:
Index Copernicus (ICV 2021 = 98,46)
Google Scholar
Centrum Otwartej Nauki (CeON)
Biblioteka Nauki
Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona
Kwartalnik znajduje się na liście punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Edukacji i Nauki
– z liczbą 140 punktów.

© Copyright by Uczelnia Łazarskiego, Warszawa 2023

ISSN 2956-4441

ISSN on-line 2956-445X

Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarskiego
02-662 Warszawa, ul. Świeradowska 43, e-mail: wydawnictwo@lazarski.edu.pl

Skład i druk / Typesetting and printing: REM SCRIPT Sp. z o.o.

Spis treści / Contents

2023; Vol. XXIX, No. 1

World Health Organization	7
World mental health report Światowy raport o zdrowiu psychicznym	
Światowa Organizacja Zdrowia	41
Światowy raport o zdrowiu psychicznym World mental health report	
Maria J. Tuross	75
Anestezjolog i nuda. Zmęczenie monotonię i jego wpływ na bezpieczeństwo znieczulenia Anaesthetist and boredom. Monotonous fatigue and its impact on the safety of anaesthesia	
Marta Matławska, Tomasz Neugebauer, Anna Sułek	80
Rola czynników zapalnych w patogenezie chorób zwyrodnieniowych ośrodkowego układu nerwowego The role of the neuroinflammatory factors in pathogenesis of the neurodegenerative disorders	
Anna Mataczyńska, Michał Paprocki, Jan Szczękulski, Bartłomiej Kwiek	89
Laser Therapy of Cutis Marmorata Telangiectatica Congenita Vascular Malformation Laseroterapia malformacji naczyniowej cutis marmorata telangiectatica congenita	
Natalia Myśliwiec, Weronika Sołowińska	93
Wpływ otyłości na przebieg zakażenia COVID-19 u dzieci i nastolatków Impact of obesity on the course of COVID-19 infection in children and adolescents	
Daniel Trojnacki, Klaudia Arciszewska, Mateusz Dobosz	101
Ocena efektów samoleczenia się polskich studentów lekami o statusie dostępności OTC Evaluation of the effects of self-medication with OTC drugs among Polish students	

Instructions to Authors

GENERAL POLICY

REVIEW OF MEDICAL PRACTICE (Rev. Med. Pract.) will consider for publication papers directly related to general practice in medicine after evaluation by two reviewers.

THE REVIEW WILL COMPRISE THE FOLLOWING SECTIONS:

Editorial and review articles. Contributions from experts and specialists in the field, requested by the Editors.

Original articles and research papers in medical science, as well new forms of therapy and diagnostic procedures will be published after evaluation by two independent reviewers.

Short communications. Description of clinical cases reporting exceptional results or symptoms. Maximum length 2–3 typewritten pages, double-spaced, 1 figure and 1 table will be accepted, and references limited to maximum 10 positions.

PREPARATION OF MANUSCRIPTS

Manuscripts should be word processed (Word Programme) or typewritten, double-spaced with ample margins on both sides, and pages should be numbered. First mention of tables and figures should be indicated in the right-hand margin of the text. Maximum length 15 pages.

It is also necessary to include a written consent for the publication from each of authors' department and clinic heads, as well as a Declaration of Conflict of Interest (signed by all authors) and determination of participation in the work by giving the name with: A – research concept and design, B – collection and assembly of data, C – data analysis and interpretation, D – writing the article, E – critical revision of the article, F – final approval of article.

Title page. Should contain the full title, a brief running title, full name of author(s), institutional affiliation of author(s), and name and mailing address of the author to whom all correspondence should be directed.

Summary in English and in Polish. The major points of the article should be summarized in 150-250 words, in order of their appearance in the manuscript. Material or facts not cited in the text should not be included.

Key words. Three to five key words or brief phrases should be included after the Summary for indexing purposes.

References. All references should be numbered consecutively throughout the text or numbered in alphabetical order and enclosed in parentheses. Journal abbreviations should follow the norms of Current Contents. The name(s) of authors should be followed by the complete title of the paper, abbreviated journal's title, year, volume and first and last page number. When citing an article from a book, author(s) name(s) should be followed by complete title of the paper, title of book, volume number, editor(s) name(s), name and address of the publisher, year and first and last page numbers, e.g.:

3. Dukes MN, Holgate ST, Pauwels RA, et al.: Report of an international workshop on risk and safety of asthma. *Clin Exp Allergy*, 1994;24:160-165.

4. Kay AB, Henson PM, Hunninghake GW, et al.: Cellular mechanism. - in - Holgate ST. (ed.): The role of inflammatory processes in airway hyperresponsiveness. Blackwell Scientific Publications, Oxford, London, Edingurgh, Boston, Melbourne, 1989;151-178.

Proofs. Page proofs will be sent to the author to whom all correspondence should be addressed unless otherwise specified by the authors. Proofs should be checked against the original. Authors will be charged for major alterations in the original text. Proofs not returned in time to meet publication date will either be rescheduled or published without authors' corrections, in which the Editors do not assume responsibility for any errors that might have been made in typesetting. Proofs may be returned by e-mail or fax.

Zasady publikacji

OGÓLNE ZASADY

REVIEW OF MEDICAL PRACTICE (Rev. Med. Pract.) publikuje prace z zakresu medycyny praktycznej po ocenie dwóch niezależnych recenzentów.

W CZASOPISIE PUBLIKUJE SIĘ:

Artykuły redakcyjne i przeglądowe. Szczególnie oczekiwane są opracowania od ekspertów i specjalistów, w tym na zaproszenie Redaktora Naczelnego.

Prace oryginalne kliniczne i doświadczalne z zakresu nauk medycznych z uwzględnieniem nowo stosowanych terapii oraz nowych metod diagnostycznych będą publikowane po dokonanej ocenie przez dwóch niezależnych recenzentów.

Krótkie doniesienia dotyczące opisów przypadków klinicznych powinny uwzględniać wyjątkowe objawy lub wyniki prowadzonego leczenia. Objętość takich prac nie może przekraczać 3–5 stron, pisanych z podwójnym odstępem, wraz z 1 ryciną lub tabelą oraz piśmiennictwem maksymalnie do 10 pozycji.

PRZYGOTOWANIE PRACY

Manuskrypt powinien być przygotowany w programie Word, z podwójnym odstępem, marginesami i numerowanymi stronami. W tekście powinno znajdować się zaznaczenie miejsca umieszczenia tabeli lub ryciny. Łączna objętość pracy nie może przekraczać 15 stron.

Konieczne jest także dołączenie pisemnej zgody na publikację każdego z kierowników zakładów i klinik, z których pochodzą autorzy pracy oraz oświadczenia o braku konfliktów interesów oraz określenie udziału w pracy poprzez podanie przy nazwisku określenia: A – koncepcja i projekt badań, B – gromadzenie danych, C – analiza i interpretacja danych, D – pisanie artykułu, E – krytyczna korekta artykułu, F – ostateczne zatwierdzenie artykułu.

Strona tytułowa musi zawierać po polsku i po angielsku tytuł pracy w całości bez stosowania skrótów, skrócony tytuł, imię i nazwisko autora (autorów), nazwę miejsca pracy autora (autorów) oraz adres do korespondencji, numer telefonu i e-mail.

Streszczenie po polsku i po angielsku powinno uwzględniać główne elementy pracy, a w pracy oryginalnej – cel pracy, materiał i metody, wyniki i wnioski.

Słowa kluczowe (3–5) należy zestawić po streszczeniu w celu indeksacji opracowania.

Piśmiennictwo powinno być zestawione w porządku cytowania lub alfabetycznie z numeracją zaznaczoną w tekście w nawiasach, np. [6]. Skróty nazw czasopism powinny być zgodne z normami Current Contents. Należy umieszczać nazwiska trzech pierwszych autorów z inicjałami imion i oznaczenie „et al.” dla pozostałych. Następnie – tytuł artykułu, nazwę czasopisma, rok, tom (numer) i strony (pierwsza i ostatnia). W przypadku cytowania materiału z monografii należy podać nazwisko i inicjały imienia autora rozdziału, nazwę rozdziału, nazwisko i imię redaktora monografii, nazwę monografii, wydawnictwo, rok, tom, strony (pierwszą i ostatnią), np.

3. Dukes MN, Holgate ST, Pauwels RA, et al.: Report of an international workshop on risk and safety of asthma. Clin Exp Allergy, 1994;24:160-165.

4. Kay AB, Henson PM, Hunninghake GW, et al.: Cellular mechanism. - in - Holgate ST. (ed.): The role of inflammatory processes in airway hyperresponsiveness. Blackwell Scientific Publications, Oxford, London, Edinburgh, Boston, Melbourne, 1989;151-178.

Korekty są kierowane na adres pierwszego autora (pocztą lub e-mailem) i powinny być odesłane w ciągu trzech dni z naniesionymi uwagami. Brak zwrotnego otrzymania korekty przyjmowany jest jako akceptacja tekstu. Redakcja zastrzega sobie prawo nanoszenia ostatecznych poprawek.

REVIEW OF MEDICAL PRACTICE

2023; Vol. XXIX, No. 1

Szanowni Państwo, drodzy Czytelnicy,

oddaję w Państwa ręce XXIX tom kwartalnika „Review of Medical Practice”. Na wstępie pragnę poinformować, że decyzją Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych czasopismo w ocenie parametrycznej otrzymało 140 punktów.

Serdecznie Państwa zapraszam do współpracy z czasopismem i nadsyłania artykułów ze wszystkich dziedzin medycyny w postaci prac poglądowych, oryginalnych oraz opisów przypadków.

Dostępne dane i prognozy na temat zdrowia psychicznego pokazują, że zaburzenia psychiczne są poważnym i narastającym problemem na całym świecie.

Pandemia COVID-19 i kryzys gospodarczy w jej następstwie ogromnie obciążły zdrowie psychiczne całego społeczeństwa. Wzrosły zagrożenia psychospołeczne związane z pracą, coraz więcej osób odczuwa stres, lęk i cierpi na depresję, jednak zdrowie psychiczne nie jest traktowane priorytetowo, tak jak zdrowie fizyczne. Dane Komisji Europejskiej¹ wskazują, że około 84 mln z 448 mln osób w całej UE doświadcza problemów ze zdrowiem psychicznym. Są one przyczyną nie tylko cierpienia konkretnych osób i ich rodzin, ale mają również skutki finansowe dla całego społeczeństwa. Szacuje się, że całkowity koszt leczenia i świadczeń zabezpieczenia społecznego z tytułu zaburzeń zdrowia psychicznego w 27 państwach UE i w Wielkiej Brytanii to ponad 4 proc. PKB, czyli ponad 600 miliardów euro rocznie.

W naszym kraju na skutek samobójstw, będących następstwem zaburzeń psychicznych, życie traci prawie dwa razy więcej osób niż w wypadkach komunikacyjnych. Badanie „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostępność psychiatrycznej opieki zdrowotnej” pokazuje, że u 3% mieszkańców Polski w wieku produkcyjnym stwierdzono w ciągu dotychczasowego życia przynajmniej jeden epizod depresyjny o dowolnym nasileniu².

Z uwagi na wagę problemu podjęłam decyzję, że w kolejnych wydaniach „Review of Medical Practice” publikować będziemy „Światowy raport o zdrowiu psychicznym autorstwa Światowej Organizacji Zdrowia”.

Z poważaniem
Redaktor Naczelna

dr hab. n. med. Anna Wilmowska-Pietruszyńska, prof. UŁa

Dear Readers,

I place in your hands the XXIX volume of the quarterly journal Review of Medical Practice. At the outset, I would like to inform you that by the decision of the Minister of Education and Science of 17 July 2023 on the list of scientific journals and peer-reviewed materials from international conferences, the journal has been awarded 140 points in the parametric evaluation.

You are cordially invited to collaborate with the journal and submit articles from all fields of medicine in the form of review papers, original papers and case reports.

Available data and projections on mental health show that mental disorders are a serious and growing problem worldwide.

The COVID-19 pandemic and the economic crisis in its aftermath have put a huge strain on the mental health of the entire population. Work-related psychosocial risks have increased, with more and more people experiencing stress, anxiety and suffering from depression, yet mental health is not prioritised like physical health. Figures from the European Commission indicate that around 84 million of the 448 million people across the EU experience mental health problems. These not only cause suffering for specific individuals and their families, but also have financial implications for society as a whole. It is estimated that the total cost of treatment and social security benefits for mental health disorders in the 27 EU countries and the UK is more than 4 per cent of GDP, or more than €600 billion per year.

In our country, almost twice as many people lose their lives to suicide as to traffic accidents as a result of mental disorders. The study “Epidemiology of psychiatric disorders and availability of psychiatric health care”, that 3% of the Polish working-age population has had at least one depressive episode of any severity in their lifetime to date.

Given the importance of the problem, I have decided that we will publish the “World Mental Health Report” by the World Health Organisation in future issues of the Review of Medical Practice.

Yours sincerely
Editor-in-Chief

Anna Wilmowska-Pietruszyńska, MD, Ph.D, professor at the Lazarski University

¹ https://health.ec.europa.eu/state-health-eu/health-glance-europe/health-glance-europe-2018_en

² *Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania 2020*, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2020